

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-1232

18/12/2019

ქ. თბილისი

ქ. ბათუმში შპს „ბეთლემი-2011“-ის ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით შპს „ბეთლემი 2011“-ის მიერ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია ქ. ბათუმში აკაკი შანიძის ქ. N14ა-ში, ცემენტის წარმოების პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების (გზშ) ანგარიში და კანონით გათვალისწინებული თანდართული დოკუმენტაცია, რაზეც სამინისტრომ უზრუნველყო საექსპერტო კომისიის შექმნა, სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ბათუმის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე განთავსება.

2018 წლის 7 მაისს შპს „ბეთლემი 2011“-ის მიერ სკრინინგის გადაწყვეტილების მიღების მიზნით სამინისტროში წარმოდგენილი იყო ცემენტის წარმოების პროექტის სკრინინგის განცხადება, გაიცა სკრინინგის გადაწყვეტილება (ბრძანება N 2-534 – 14/06/2019), რომლის შედეგად აღნიშნული საქმიანობა დაექვემდებარა გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას. 2019 წლის 1 ივლისს შპს „ბეთლემი 2011“-მა სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით, სამინისტროში წარმოადგინა ცემენტის წარმოების პროექტის სკოპინგის ანგარიში, რაზეც სამინისტროს მიერ სკოპინგის პროცედურის შედეგად დადგინდა საქმიანობის გზშ ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი, ასევე გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი საკითხები (ბრძანება N 2-868 - 12/09/2019 - სკოპინგის დასკვნა N 93).

წარმოდგენილ საპროექტო ტერიტორიაზე 2016 წლამდე ფუნქციონირებდა ცემენტის მწარმოებელი საამქრო, რაზეც 2009 წელს საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს მიერ (შპს „ბაკურის“ ცემენტის წარმოებაზე) გაიცა გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა (ნებართვა №00195; 27.02.2009) და ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა (№26; 20.02.2009). 2013 წელს კომპანიების ერთობლივი განცხადების საფუძველზე შპს „ბაკურიზე“ გაცემული გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა გადაეცა შპს „ბეთლემი-2011“-ს (ნებართვა №000071; 01.04.2013). 2018 წლის 27 და 30 აპრილის კომპანიის განცხადების საფუძველზე 2018 წლის 1 აგვისტოს გაიცა N 2-629 ბრძანება „შპს „ბაკური“-ზე“ გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის გაცემის შესახებ“ საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრის 2009 წლის 27 თებერვლის №0-136 ბრძანებისა და შპს „ბაკურიზე“ გაცემული გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შპს

„ბეთლემი-2011“-ზე გადაცემის შესახებ“ საქართველოს გარემოს დაცვის მინისტრის 2013 წლის 1 აპრილის №ი-78 ბრძანების ძალადაკარგულად გამოცხადების შესახებ”.

საწარმო მდებარეობს ქ. ბათუმში, ა. შანიძის ქუჩა #14ა-ში, შპს „ბეთლემის 2011“-ის საკუთრებაში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების 16456 მ² მიწის ნაკვეთზე. ტერიტორიის საკადასტრო კოდია: 05.35.27.139. მანძილი უახლოეს მოსახლემდე შეადგენს დაახლოებით 110 მ-ს. საწარმოდან მანძილი ზედაპირული წყლის ობიექტამდე მდ. ჭოროხამდე შეადგენს 120 მეტრს.

საქმიანობის განმახორციელებელი გეგმავს ცემენტის საწარმოს ხელახლა ექსპლუატაციას. რეაბილიტაცია უნდა ჩაუტარდეს არსებულ სეპარატორულ წისქვილს (წისქვილის წარმადობაა 10 ტ საათში). საპროექტო მონაცემების მიხედვით დაგეგმილია წელიწადში 20 000 ტონა (წელიწადში 210 სამუშაო დღე, 8 საათიანი სამუშაო რეჟიმი), მარკა-„300“ და მარკა-„400“ პორტლანდცემენტის დამზადება-რეალიზაცია.

საწარმოში ნედლეული მასალები-კლინკერი, თაბაშირი და მინერალური დანამატები შემოიზიდება ძარაგადახურული ავტოტრანსპორტით. ნედლეული განთავსდება შენობაში სასაწყობო ბეტონის მოედანზე ცალ-ცალკე ნაყარების სახით. სასაწყობო მოედანზე დამონტაჟდება კლინკერისა და დანამატების ბუნკერები, რომლებშიც მასალების ჩაყრა მოხდება ავტომატური თავების საშუალებით. მისაღები ცემენტის მარკის, ასევე კლინკერის მარკის და დანამატების სახეობების გათვალისწინებით გამოითვლება მასალების მატერიალური ბალანსი. მატერიალური ბალანსიდან გამომდინარე საწარმოში ბუნკერების ქვეშ არსებულ ტრანსპორტიორებზე ნედლეულის დოზირება ხდება ავტომატური სასწორის საშუალებით. საწარმოში კლინკერის წარმოება არ ხდება.

საამქროს ძირითადი დანადგარები და ცალკეული აგრეგატები განთავსდება საწარმოს ტერიტორიაზე არსებულ იზოლირებულ კაპიტალურ ერთსართულიან შენობაში, სადაც პორტლანდცემენტის კლინკერის და თაბაშირის შემცველი მასალის ასევე გრანულირებული ბრემედის წიდის ერთდროულად დაფქვით მიიღება წვრილმარცვლოვანი ფხვნილი. ტექნოლოგიური სქემის მიხედვით კლინკერის საწყობში მოხდება კაზმის მომზადება, მომზადებული კაზმი ავტომატური თავის მეშვეობით გადაიტვირთება მიმღებ ბუნკერში, საიდანაც ვიბრაციული მკვებავით მიეწოდება წისქვილს, ცემენტის მარკის შესაბამისად ემატება სპეციალური დანამატები. წისქვილებიდან მიღებული მზა პროდუქცია პნევმოტრანსპორტიორის საშუალებით გადავა მზა პროდუქციის სილოსებში (ორი ერთეული -80 ტონა მოცულობის; ერთი- 65 ტონა მოცულობის; ერთი-11 ტონა მოცულობის), ხოლო შემდგომ ცემენტშიდის მეშვეობით მოხდება მათი მიწოდება მომხმარებელზე. ნაწილი დაფასოვდება ტომრებში 11 ტონა მოცულობის სილოსიდან.

ცემენტის საფქვაკვი წისქვილი აღჭურვილი იქნება აირგამწმენდი ორსაფეხურიანი სისტემით. I საფეხური-ციკლონი 75 %-იანი ეფექტურობით და II საფეხური, სახელოიანი ფილტრები-99%-იანი ეფექტურობით. აირგამწმენდი სისტემისათვის ჰაერის მიწოდება მოხდება საკომპრესორო სადგურიდან. წისქვილში ჰაერის გაიშვიათება ხდება გამწოვი ვენტილაციის საშუალებით, გაწოვილი ჰაერი გაივლის სახელოებიან ფილტრებში და გაწმენდის შემდგომ გამყვანი მილით გაიფრქვევა ატმოსფეროში.

საპროექტო ტერიტორიაზე შპს „ბეთლემი-2011“-ს აქვს სასარგებლო წიაღისეულის (ქვალორდის) გადამამუშავებელი, ბეტონის და საკედლე ბლოკების დამამზადებელი საამქრო.

ბეტონის კვანძის წარმადობაა 28800 მ³ წელიწადში (წელიწადში 180 სამუშაო დღე, 8 საათიანი სამუშაო რეჟიმი). საწარმოში მიღებული ბეტონიდან ხდება ნაწილის რეალიზაცია, ხოლო ნაწილი რაოდენობისა გამოიყენება სამშენებლო ბლოკის (500 000 ცალი/წელიწადში) დასამზადებლად. ბეტონის კვანძზე დამონტაჟებულია ორი ერთეული სილოსი, თითოეულის ტევადობაა 65 ტონა.

სამსხვრევ-დამახარისხებელი საწარმოს წარმადობაა 12 მ³/სთ-ში, 24960 მ³ წელიწადში (260 სამუშაო დღე, 8 საათიანი სამუშაო რეჟიმი). საწარმოში ინერტული მასალის მსხვრევა მიმდინარეობს სველი მეთოდით. ინერტული მასალის (ბალასტი) შემოტანა ხდება ავტომატური საშუალებით და იყრება მიმღებ ბუნკერში და შემდგომ გადადის ყბებიან (პირველად) სამსხვრევში. დამსხვრეული მასალა ლენტური ტრანსპორტიორით მიეწოდება ცხავს, სადაც ხდება რეცხვა და ფრაქციებად დაყოფა. ფრაქციებად დაყოფილი მასალა ლენტური ტრანსპორტიორით გადაიტანება ღორღიან და ქვიშიან მასალების საწყობში.

საწარმოში მოხმარებული ნედლეულის რაოდენობა: კლინკერი-16000 ტ/წელ, თაბაშირი-1000 ტ/წელ, დანამატები-3000 ტ/წელ. სასაქონლო ბეტონის წარმოებისას: ქვიშა-28800 ტ/წელ, ღორღი-23040 ტ/წელ, ცემენტი-10080 ტ/წელ, წყალი-6600 მ³/წელ; ნედლეულით მომარაგება მოხდება ადგილობრივი სამომხმარებლო ბაზრიდან. საწარმოდან ცემენტის გაცემა მოხდება, როგორც ნაყარის სახით, ასევე 50 კგ-იან ტომრებში დაფასოებული სახით. საწარმოში ყოველდღიურად ჩატარდება წარმოებული პროდუქციის ლაბორატორიული ანალიზი ცემენტის ხარისხზე, სანამ მოხდება მომხმარებელზე რეალიზაცია.

საწარმოში წყლის გამოყენებას ადგილი ექნება ინერტული მასალის გადამუშავებისას და სასაქონლო ბეტონის წარმოებაში (წყლის მაქსიმალური რაოდენობა - ინერტული მასალის გადამუშავებისას წელიწადში-12480 მ³, სასაქონლო ბეტონის წარმოებისას - 6600 მ³ მოცულობა წყალი). წყალი გამოიყენება, აგრეთვე საყოფაცხოვრებო მიზნებისათვის (390 მ³/წ). საწარმოს წყალმომარაგება (საწარმოო დანიშნულებით) მოხდება ტერიტორიაზე არსებული ლიცენზირებული ჭაბურღილიდან, საყოფაცხოვრებო დანიშნულებისთვის წყალაღება მოხდება ადგილობრივი წყალმომარაგების ქსელიდან. საყოფაცხოვრებო მიზნებისათვის გამოყენებული წყლის ჩაშვება მოხდება ბეტონის სასენიზაციო ორმოში. ხოლო ინერტული მასალის გადამუშავებისას გამოყენებული წყალი ჩაშვებული იქნება 40 მეტრი სიღრმის, 2,5 მეტრი სიგანის და 2 მეტრი სიმაღლის სალექარში. სალექარიდან წყალი ბრუნვითი სისტემით, ხელმეორედ მიეწოდება დანადგარებს. საწარმოს ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სანიაღვრე წყლები ჩაედინება ტერიტორიაზე მოწყობილ სალექარში. სასაქონლო ბეტონის წარმოებისას ჩამდინარე წყლები არ წარმოიქმნება.

საწარმოს ფუნქციონირების შედეგად ადგილი ექნება, როგორც სახიფათო ისე არასახიფათო ნარჩენების წარმოქმნას. დაგეგმილია ნარჩენების სეპარირება. შეგროვებული სახიფათო ნარჩენების დროებითი შენახვა მოხდება ობიექტის ტერიტორიაზე სპეციალურად გამოყოფილ სათავსოში. აღნიშნული ნარჩენები ხელშეკრულების საფუძველზე გადაეცემა შესაბამის ორგანიზაციას, რომელსაც ექნება ნებართვა ასეთი სახის ნარჩენების მართვაზე.

გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, პროექტების ეტაპზე განიხილებოდა ცემენტის საწარმოს ტექნოლოგიური ციკლის, მტვერგამწმენდი სისტემის, ასევე არაქმედების ალტერნატივები. ვინაიდან ხდება არსებული საწარმოს ექსპლუატაცია, ახალი ტერიტორიის შერჩევის საკითხი არ განხილულა. ანგარიშში განხილულია ზემოაღნიშნული ალტერნატივების დადებითი და უარყოფითი მხარეები. ალტერნატიული ვარიანტების შედარებითი ანალიზი ეფუძნება, როგორც ფინანსურ-ეკონომიკურ, ასევე გარემოსდაცვით საკითხებს.

გზმ-ის ანგარიშში დადგენილია მავნე ნივთიერებათა გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროები, ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების შედგენილობა, რაოდენობრივი მაჩვენებლები და გაფრქვევის პარამეტრები. გზმ-ის ანგარიშის თანახმად საწარმოს ექსპლუატაციისას ატმოსფერულ ჰაერში გაიფრქვევა ცემენტის და ინერტული მასალების არაორგანული მტვერი. წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად, ობიექტის ექსპლუატაციის შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული არცერთი ზემოაღნიშნული მავნე ნივთიერების კონცენტრაცია არ აჭარბებს ნორმით დადგენილ დასაშვებ მნიშვნელობას საწარმოდან დაშორებულ უახლოეს მოსახლესთან (110 მ) და 500 მეტრთან რადიუსის მანძილთან მიმართებაში, ამიტომ მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის მიღებული რაოდენობები კვალიფიცირდება, როგორც ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევები.

საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე ხმაურის გავრცელების მოსალოდნელი ზემოქმედება არ იქნება მნიშვნელოვანი, რადგან ტექნოლოგიური პროცესი მიმდინარეობს დახურულ შენობაში, რომელშიც განთავსებულია ხმაურის წყაროს გამომწვევი დანადგარები. საწარმოს ტერიტორიაზე ასევე მოწყობილია ხანძრის საწინააღმდეგო სტენდი, შესაბამისი ინვენტარით.

გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით საპროექტო ტერიტორია წარმოადგენს სამრეწველო ზონას და არ გამოირჩევა ბიომრავალფეროვნებით. საწარმო განთავსებულია არსებულ შენობაში და შესაბამისად მცენარეულ საფარზე ზემოქმედება არ არის მოსალოდნელი. ასევე არ არის მოსალოდნელი ფაუნის წარმომადგენლებზე ზემოქმედება. საპროექტო ტერიტორიაზე და მის მიმდებარედ წითელი წიგნისა და წითელი ნუსხით დაცული სახეობები არ არის წარმოდგენილი.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე 2019 წლის 8 ნოემბერს ქალაქ ბათუმის მერიის ადმინისტრაციული ერთულის შენობაში გაიმართა აღნიშნული პროექტის საჯარო განხილვა, რომელსაც ესწრებოდნენ, სამინისტროს, საქმიანობის განმახორციელებელი კომპანიის შპს „ბეთლემი 2011“-ის წარმომადგენელი, საკონსულტაციო კომპანიის შპს „ეკოლცენტრის“ წარმომადგენელი. აღნიშნულ განხილვაზე საზოგადოების მხრიდან შენიშვნები/მოსაზრებები პროექტთან დაკავშირებით არ გამოთქმულა. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, სამინისტროში საზოგადოების წერილობითი შენიშვნები არ წარმოდგენილა.

გზმ-ის ანგარიშს თან ერთვის საქმიანობის გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა, გარემოზე მოსალოდნელი ნეგატიური ზემოქმედებების შემარბილებელი ღონისძიებები, ავარიული სიტუაციების რეაგირების გეგმა, დასკვნები და რეკომენდაციები.

აღნიშნული გზმ-ის ანგარიში განიხილეს შესაბამისმა ექსპერტებმა და სპეციალისტებმა გარემოსდაცვითი შეფასების სხვადასხვა მიმართულებით, რომელთა დასკვნების შეჯერებისა და წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შეფასების, ასევე გარემოსდაცვითი

შეფასების კოდექსის მე-12 მუხლის და ამავე კოდექსის II დანართის 5.4 ქვეპუნქტის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. გაიცეს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება შპს „ბეთლემი 2011“-ის ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციაზე;
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. შპს „ბეთლემი 2011“-მა საქმიანობის განხორციელება უზრუნველყოს წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, ტექნოლოგიური სქემის, გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის და ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმის, დასკვნებისა და რეკომენდაციების შესაბამისად;
4. შპს „ბეთლემი 2011“-მა უზრუნველყოს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ნორმების პროექტით სამინისტროსთან შეთანხმებული გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროების, ასევე აირმტვერდამჭერი მოწყობილობების პარამეტრების დაცვა და შესაბამისად, დადგენილი ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების შესრულება;
5. შპს „ბეთლემი 2011“-მა საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე უზრუნველყოს ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის და ხმაურის ინსტრუმენტული გაზომვები უახლოეს დასახლებულ პუნქტთან მიმართებაში 3 თვეში ერთხელ და შედეგების წარმოდგენა სამინისტროში 6 თვეში ერთხელ;
6. შპს „ბეთლემი 2011“-მა საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე უზრუნველყოს ტექნოლოგიურ ციკლში ჩართული დანადგარების ტექნიკური კონტროლი;
7. შპს „ბეთლემი 2011“-მა საქმიანობის დაწყებამდე უზრუნველყოს ნარჩენების მართვის გეგმის სამინისტროსთან შეთანხმება საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის 2015 წლის 4 აგვისტოს N211 ბრძანების შესაბამისად და ნარჩენების მართვა უზრუნველყოს ნარჩენების მართვის კოდექსისა და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების მოთხოვნებისა/ვალდებულებების შესაბამისად. საქმიანობა განახორციელოს შეთანხმებული გეგმის შესაბამისად;
8. შპს „ბეთლემი 2011“-მა დასახლებულ პუნქტებში არ დაუშვას ნედლეულის/მასალის და მზა პროდუქციის ტრანსპორტირება დაბინძურებული და მარაგადაუხურავი ავტომანქანებით;
9. შპს „ბეთლემი 2011“-მა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემიდან 1 წლის ვადაში მწვანე ზოლის მოსაწყობად უზრუნველყოს საწარმოო ტერიტორიის პერიმეტრზე მრავალწლიანი ხე-მცენარეების დარგვა და ექსპლუატაციის ეტაპზე მისი მუდმივი მოვლა-პატრონობა;
10. შპს „ბეთლემი 2011“-მა პროექტით გათვალისწინებული საქმიანობის დაწყების შესახებ აცნობოს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს;

11. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გადაცემა განახორციელოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ დადგენილი წესით;
12. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „ბეთლემი 2011“-ს;
13. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „ბეთლემი 2011“-ის მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
14. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში აღნიშნული გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ბათუმის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე;
15. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი